

Lekcja 1

6 lipca

POCZĄTEK EWANGELII MARKA

Część I: Przegląd

Tekst przewodni: Mk 1,1.

Zakres studium: Mk 1.

Wprowadzenie: W pierwszym wersecie swojej ewangelii Marek zawarł temat nie tylko pierwszego rozdziału, ale całej księgi: „Ewangelia Jezusa Chrystusa”. W czasach, w których ludzie często lgnęli do ułudy „ewangelii przeciwnej temu, co przyjęli” (Ga 1,9), Marek rozpoczyna swoje sprawozdanie transcendentnym stwierdzeniem, by podkreślić sedno chrześcijaństwa - dobrą nowinę o Jezusie Chrystusie. Jezus objawił ewangelię nie tylko tym, którzy zostali odrodzeni przez Jego uzdrawiający dotyk, ale także rozproszonej społeczności wiary, która potrzebowała w tę ewangelię uwierzyć. Z perspektywy Marka to Jezus ostatecznie *jest* ewangelią.

Tematy lekcji

W lekcji tego tygodnia przyjrzymy się dwóm składnikom pierwszego wersetu *Ewangelii Marka* - wyrażeniu „ewangelia o Jezusie Chrystusie” oraz samemu imieniu „Jezus Chrystus”.

1. „Ewangelia o Jezusie Chrystusie”. Według Marka ewangelia czyli *euangelion* to dobra nowina oparta na Piśmie Świętym, głoszona przez Chrystusa i objawiona w Jego ziemskiej działalności. Tak więc Boża dobra nowina jest w rzeczy samej dobrą nowiną o Jezusie.

2. „Jezus Chrystus”. Marek przedstawia Jezusa w wielu przejawach Jego działalności. Jezus jest Synem Bożym i Świętym. Jest także nazywany wielkim nauczycielem i kaznodzieją oraz współczującym uzdrowicielem, zarówno w Galilei, jak i okolicznych krainach.

Część II: Komentarz

„Początek...”

Każda z czterech ewangelii Nowego Testamentu zaczyna się nawiązaniem do „początku” Jezusa Chrystusa. *Ewangelia Mateusza* zaczyna się starożytną genealogią Jezusa, Jego ludzkim pochodzeniem jako „syna Dawidowego, syna Abrahamowego” (Mt 1,1). Łukasz poprzedza swoje ewangeliczne sprawozdanie informacją, iż zaczyna się ono od „początku” publicznej działalności Jezusa opisanej przez naocznych świadków (Łk 1,2). „Początek” *Ewangelii Jana* jest szczególnie, gdyż nawiązuje do zarania ludzkości i sięga wstecz poza „początek” z samej *Księgi Genesis*. „Początek” *Ewangelii Jana* odnosi się bowiem do wiecznej preegzystencji Jezusa Chrystusa: „Na początku było Słowo” (J 1,1). W przeciwieństwie do tych trzech ewangelii Marek rozpoczyna swoje sprawozdanie prostym oświadczeniem: „Początek ewangelii o Jezusie Chrystusie” (Mk 1,1). Marek zamierza opowiedzieć ewangelię Jezusa Chrystusa od początku.

Marek wprowadza czytelnika w swoją ewangelię stwierdzeniem, które podsumowuje temat księgi: „Początek ewangelii o Jezusie Chrystusie, Synu Bożym” (Mk 1,1). W tym zdaniu powinniśmy się przyjrzeć uważnie dwóm zasadniczym pojęciom, mianowicie „ewangelii” i „Jezusowi Chrystusowi”.

„Ewangelia o Jezusie Chrystusie”

Z wyjątkiem Marka żaden inny ewangelista nie używa wyrażenia „ewangelia o Jezusie Chrystusie” [*euangelion Iēsou Christou*, dosł. „ewangelia Jezusa Chrystusa” (Mk 1,1)]. To wyrażenie występuje wyłącznie w *Ewangelii Marka*. Mówi nam ono, że Jezus i Jego ewangelia stanowią zasadniczy obiekt i treść narracji *Ewangelii Marka*.

Tak więc przystępując do studiowania *Ewangelii Marka* dobrze zrobimy, jeśli zadamy sobie pytanie: Czym właściwie jest ewangelia? Badania leksykograficzne pozwoliły ustalić, że greckie wyrażenie *euangelion*, tłumaczone zazwyczaj jako „dobra nowina”, ma więcej niż jedno znaczenie. Zatem *euangelion* może oznaczać „Bożą dobrą nowinę dla ludzkości, głoszoną ludziom”. Oznacza także „księgę dotyczącą życia i nauczania Jezusa, stanowiącą ewangeliczne sprawozdanie”. Słowo *euangelion* wiąże się także „ze szczegółami życia i działalności Jezusa, dobrą nowiną o Jezusie” (William Arndt, F. W. Gingrich, Frederick W. Danker, red., *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, Chicago 2000, s. 403). Mając w pamięci te definicje możemy dojść do wniosku, że Marek używa słowa „ewangelia” w celu opisanego miłosiernych dokonań Jezusa w ramach Jego publicznej działalności, jak również wskazania samej idei ewangelii jako „dobrej nowiny” od Boga.

Dokonania Jezusa jako ewangelia

Marek przedstawia „ewangelię o Jezusie Chrystusie” w kontekście działań Jezusa dla ludzkości. Tak więc od początku swojej narracji Marek przedstawia dobrą nowinę postrzeganą jako nauczanie i kazania Jezusa

(Mk 1,22.39), Jego władza nad nieczystymi duchami (Mk 1,27) oraz Jego dokonania w ramach działalności uzdrowicielskiej. Te cudowne uzdrowienia to między innymi uzdrowienie teściowej Szymona Piotra (Mk 1,30.31) oraz wielu innych cierpiących na różne choroby (Mk 1,32.34.40-42).

Studiując ewangelie zauważamy, że Jan zaczyna swoją ewangelię od preegzystencji *Logos* i uwierzytelnienia Jezusa przedstawionego przez Jana Chrzciciela. Mateusz i Łukasz poświęcają sporo miejsca ludzkiej genealogii Jezusa i wydarzeniom z Jego dzieciństwa. Jednak Marek od samego początku przedstawia Jezusa jako Męża Czynu. W narracji Marka to właśnie czyny Jezusa zajmują centralne miejsce. Tak więc narracja Marka jest najbardziej dynamiczną z czterech ewangelii.

Ewangelia jako „dobra nowina”, która ma być głoszona

Ewangelia Marka jest także zakorzeniona w Słowie Bożym, objawieniu Boga. Zaraz po wstępnym zdaniu w wersecie pierwszym - „Początek ewangelii o Jezusie Chrystusie” - Marek cytuje *Stary Testament*, w tym wybrane wersety z *Księgi Izajasza* (Mk 1,2-3), zawierające aluzję do 70 tygodni z *Księgi Daniela* (Mk 1,15; por. Dn 9,24-27). Widzimy tu wyraźnie ewangelię jako treść, dobrą „nowinę”, wieść. Marek definiuje tę nowinę jako „ewangelię Bożą” (Mk 1,14). Tak więc dobra nowina jest Bożym przesłaniem do ludzkości.

Krótko mówiąc, Marek wskazuje, że ewangelia jest zarówno Słowem Boga jak i dokonaniem Jezusa w czasie Jego ziemskiej działalności.

„Jezus Chrystus”

Kolejnym kluczowym pojęciem na początku *Ewangelii Marka* jest „Jezus Chrystus”. W jaki sposób Marek przedstawia Jezusa?

W swoim sprawozdaniu Marek przedstawia Jezusa jako „Syna Bożego” (Mk 1,1), „Syna Człowieczego” (Mk 9,31) i „Syna Dawida” (Mk 10,47). Z tych trzech tożsamości ta, która zawiera boskie uwierzytelnienie Jezusa jest przedstawione już na początku *Ewangelii Marka*.

Jezus jako Syn Boży

W wyniku inkarnacji Jezus, wieczny Syn, przyjął odkupieńczą rolę poddając się autorytetowi Boga Ojca (Mk 1,11), dobrowolnie podporządkowując się kierownictwu Ojca i prowadzeniu przez Ducha Świętego (Mk 1,10-11). W nawiązaniu Marka do Jezusa jako Syna Człowieczego widzimy odniesienie do Dn 7. Przypisując tożsamość i tytuł Syna Człowieczego Jezusowi Chrystusowi Marek potwierdził, że królestwo Boże (Dn 7,14.27) należy do Jezusa, a królestwo to - w czasie wskazanym przez Marka - jest bliskie (Mk 1,15).

Marek szeroko opisał dokonania Jezusa jako człowieka, ale wcześniej przedstawił Go jako Boską Istotę.

Jezus jako Święty

Równoległe z przedstawieniem Jezusa w Jego Boskości, Marek przedstawia Jezusa Chrystusa jako „Świętego Bożego” (Mk 1,24). Może to być nawiązanie do Iz 6, gdzie Jahwe jest przedstawiony jako *święty* (Iz 6,3). *Święty* to jedno z słów najczęściej używanych przez niebiańskie istoty w odniesieniu do Boga. W *Ewangelii Marka* nawet demony uznają Jezusa jako Świętego [*ho hagios*] (Mk 1,24); to znaczy rozpoznają Go jako czystego (Danker, i in., *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, s. 11). Czystość jest nieodłączną cechą istoty Boga. Dlatego demony czyli nieczyste duchy nie są w stanie Mu się przeciwstawić. Wiedzą także, że zostaną zniszczone w Jego obecności (Mk 1,24).

Jezus jako Nauczyciel i Kaznodzieja

Marek przedstawia Jezusa także jako Największego Nauczyciela i Kaznodzieję. Sam Jezus wskazał te elementy swojej działalności jako cel swojego pierwszego przyjścia: „Abym i tam kazał, bo po to przyszedłem” (Mk 1,38). Wydaje się, że w czasach Jezusa tradycyjnym miejscem wygłaszania kazań były synagogi. Tego rodzaju placówki są wspomniane czterokrotnie w pierwszym rozdziale *Ewangelii Marka* (Mk 1,21.23.29.39). Nauczanie i kazania Jezusa miały Bożą pieczęć, były zakorzenione w Bożym objawieniu, które Jezus przybliżał i objaśniał swoim słuchaczom, mówiąc: „Wypełnił się czas i przybliżyło się Królestwo Boże, upamiętajcie się i wiercie ewangelii” (Mk 1,15). Po tym, jak Jezus w synagodze wyrzucił nieczystego ducha z opętanego mężczyzny, „zdumiewali się wszyscy, tak iż pytali się nawzajem: Co to jest? Nowa nauka głoszona z mocą! Nawet duchom nieczystym rozkazuje i są mu posłuszne” (Mk 1,27).

Choć Marek zaznacza, że Jezus uczył i kazał inaczej niż uczeni w *Piśmie* (Mk 1,22), Przesłanie Jezusa było zasadniczo zgodne z przesłaniem Jana Chrzciciela. Jan Chrzciciel głosił wezwanie do skruchy (Mk 1,4) i Jezus podobnie wzywał swoich słuchaczy do skruchy i wiary (Mk 1,14-15).

Choć Jezus nie omijał miejskich synagog i przemawiał w nich, to jednak nie ograniczał swojej działalności jedynie do miast, nawet jeśli odwiedzał je dość często, jak Kafarnaum (Mk 1,21), zwane także „miastem Jezusa”. Jezus był wędrownym nauczycielem. Jako taki, „poszedł więc i kazał w ich synagogach po całej Galilei, i wypędzał demony” (Mk 1,39).

Jezus jako Uzdrawiciel

Jak zauważyliśmy, służba Jezusa przedstawiona w pierwszym rozdziale *Ewangelii Marka* nie została powiązana z żadnym szczególnym miastem. Nie jest też związana z określoną lokalizacją czy miejscem, na przykład synagogą. Marek przedstawia Jezusa jako „przechodzącego nad Morzem Galilejskim” (Mk 1,16). Marek mówi także, iż Jezus gościł w domu Szymona i Andrzeja (Mk 1,29). Jezus przebywał w odludnych miejscach (Mk 1,35). Jego służba obejmowała wszystkie regiony Galilei i okoliczne krainy (Mk 1,28), w tym tereny mało zaludnione (Mk 1,45). Jezus starał się aktywnie docierać do ludzi tam, gdzie się znajdowali.

Obok aktywnej służby nauczania i kazania, Jezus nie mniej aktywnie działał jako Uzdrawiciel niosący ratunek cierpiącym. Jego misja obejmowała pełne odrodzenie człowieka. Uzdrawił On człowieka opętanego przez demona (Mk 1,23-26). Uzdrawił także teściową Szymona, która cierpiała z powodu gorączki (Mk 1,30-31). Jezus uzdrawiał chorych i uwalniał opętanych (Mk 1,32-34.39). Nie był obojętny na tragiczny stan trędowatych, którzy zrozpaczeni przychodzili do Niego.

Nie obawiając się zakażenia, Jezus kładł ręce na trędowatych i uzdrawiał ich (Mk 1,40-42). Jezus jest *inkarnacją* dobrej nowiny, ewangelii, przeznaczoną dla wszystkich ludzi według narracji Marka. „I całe miasto zgromadziło się u drzwi” (Mk 1,33). „I schodzili się do niego zewsząd” (Mk 1,45). Jego misją było odrodzenie całej istoty. Odrodzenie jest treścią ewangelii Jezusa Chrystusa w najbardziej praktyczny sposób.

Część III: Zastosowanie

Od Pawła wiemy o istnieniu wielu „innych” ewangelii w I wieku, odmiennych od tej, jakiej nauczał Paweł. Niestety, niektórzy chrześcijanie nabierali się na takie „inne ewangelie” (Ga 1,6), będące wypaczeniem prawdziwej ewangelii. Poproś uczestników lekcji, by rozważyli następujące pytania:

1. Co ewangelia znaczy dla mnie?
2. Co jest sednem ewangelii, w którą wierzę?
3. Współczesne środki masowego przekazu kształtują wiele aspektów naszego życia - sposób komunikowania się, podtrzymania kontaktu, dzielenia się nowina i informacjami itd. Co jest *źródłem* ewangelii, w którą wierzę?
4. Czy Słowo Boże nadal jest efektywnym źródłem Bożej dobrej nowiny? Omów tę kwestię.
5. Jezus poświęcił znaczną część swojej publicznej działalności nauczaniu uzupełniającemu kazania, uzdrawianiu i modlitwę. Powiedz uczestnikom lekcji, jaki element działalności Jezusa wpłynął najmocniej na Ciebie jako nauczyciela. Zapytaj ich, jaki element działalności Jezusa wpłynął najmocniej na nich.

	<p style="text-align: center;">MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przewodniki- materiały uzupełniające treść „Lekcji biblijnych”. • Pytania- propozycje przebiegu zajęć i pytań do dyskusji w szkole sobotniej. <p style="text-align: center;">www.adwent.pl dział: Studium biblijne</p>	<p style="text-align: center;">KONSULTACJE ONLINE DLA NAUCZYCIELI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspólne przygotowanie do prowadzenia najbliższego studium Biblii. • Propozycje dodatkowych zajęć. • Odpowiedzi na pytania związane z treścią studium. • Wspólnota, modlitwa <p style="text-align: center;">każdy czwartek, godz.20.00 Zoom: 856 5129 9515 Kod dostępu: Biblia</p>
---	--	--